POLSKIE TOWARZYSTWO
FILATELISTYCZNE
W KRAKOWIE

Kraków ,maj 1946 r.

BIULETYN INFORMACYJNY

/ Numer piąty za miesiąc maj /

Treść : 1/ "Nowości w polskich znaczkach "- prof. St. Mikstein
2/ Komunikaty Zarządu Towarzystwa.

1/ Nowości w polskich znaczkach.

O ile w ubiegłym roku zainteresowania zbieraczy skupiały się przede wszystkim na znaczkach pamiątkowych i okolicznościowych, tak obecnie zwracają się ku znaczkom obiegowym-. Przy znaczkach okolicznościowych i pamiątkowych występuje już przesyt z powodu zbyt częstego ich wydawania, wysokich dopłat przekraczających nawet 200% ich nominalnej wartości, głównie zaś z powodu zbyt małych nakładów, nieprzydzielania wszystkim urzędom pocztowym a skutkiem tego niemożności nabywania po nominalnych cenach. Natomiast w handlu ukazują się one już zaraz po wprowadzeniu do obiegu po cenach 3 - 5-cio krotnych ich nominalnej wartości, z czego cały zysk i nadwyżka powyżej nominalnej wartości nie wpływa do kas panstwowych tylko do prywatnych kieszeni ustosunkowanych handlarzy. Okoliczności te nadają im charakter spekulacyjny.

Natomiast znaczki obiegowe drukowano w dużych nakładach, dostępne po nominalnych cenach we wszystkich urzędach pocztowych i wykazujące skutkiem powojennych braków w surowcach w różnych swoich nakładach wiele przypadkowych a stałych różnic w użytych formach drukarskich, walcach, papierach i wykonaniu arkuszy, dają zubożałym a inteligentnym zbieraczom możność tworzenia interesujących zbiorów odmian, prowadzenia ciekawych studiów porównawczych i badań, nadto zaś dochód z rozsprzedaży tych znaczków nabywanych na poczcie wpływa w całości do kas panstwowych a nie na rzecz spekulantów. Stąd też w niniejszym biuletynie zajmiemy się przede wszystkim odmianami znaczków obiegowych.

1. Znaczki po 50 gr. z widokiem pomnika Grunwaldu w Krakowie

Znaczki te drukowane były dotychczas w trzech nakładach : .

Nakład 1.zamówiony w kwietniu 1945 w ilości 5,000.000 szt. wydrukowano jednym walcem II w czasie od 14-24.V.1945 i odesłano do Głównej Składnicy w ilości 5,131.800 szt. Znaczki te mają u dołu podpis projektodawcy " J. Wilczyk ".

Nakład 2. zamówiony 18.VIII.1945 w ilości 4,000.000 szt. a wykonany jednym walcem III w czasie od 5-18.IX.1945 odesłano do Głów. Składnicy w ilości 4,066.300 szt. Znaczki tego nakładu jak i wszystkich dalszych są już bez podpisu " J. Wilczyk " a arkusze bez liczb rozrachunkowych.

Nakład 3. zamówiony 22.X.1945 w ilości 12,000.000 sztuk drukowano trzema dalszymi na nowo numerowanymi walcami a to :

a/ walcem I-szym 3-go nakładu / kolejny IV/ od 7-21.XI.45 45.965 ark.
b/ walcem III z 2-go nakładu od 28-29.XI.1945 12.879 ark.
c/ walcem II-gim z 3-go nakładu od 30.XI - 12.XII.45 37.824 ark.
d/ walcem III-cim z 3-go nakładu od 21 - 28.III.1945 43.268 ark.

Łącznie zatem nakład 3-ci wynosił ark nieząbkowanych : 139.931 ark.
Makulatury z ząbkowania było 3.457 ark. a zatem nakład III znaczków po 50 gr. wyniósł 13,647.400 sztuk, ząbkowanych.

Arkusze znaczków 3-go nakładu drukowane walcem III mają pod 91 znaczkiem oznaczony nakład i walec / N. 3. W. III/. Znaczki 3-go nakładu drukowane walcem III spotykamy na a / pap. grubym żółtawoszarym i b/. cienkim białym o gumie jasnej, obydwóch gumowanych przed drukiem z Łodzi.

Nakład 4 został zamówiony zarządzeniem z 27.III. 1946.

Znaczki Gdańskie

W przygotowaniu jest nakład 2-gi znaczków wydanych na pamiątkę oswobodzenia Gdańska, wartości po 1 zł. Pierwszy ich nakład był sporządzony trzema walcami w czasie od 3.VIII.1945 - 6.IX.1945 w ilości 15,152.600 sztuk, w arkuszach po 100 szt. bez liczb rozrachunkowych i Nr. walca. Drugi nakład tych znaczków po 1 zł zamówiony rozporządzeniem z 27.III.1946 Nr. AG. 21. jest obecnie drukowany w arkuszach z liczbami rozrachunkowymi i podaniem NR. walca pod 91 zn. arkusza. Barwa znaczków 2-go nakładu będzie również ciemnooliwkowa jednak matowa, z powodu wyczerpania pierwotnej farby pochodzenia niemieckiego. Nakład ma wynosić 5,000.000.

Nakład 1-szy znaczków Gdańskich po 2 zł. niebieskich zamówionych w ilości 2,000.000 wydrukowano jednym walcem w czasie od 27.VII.-1.VIII. 1945 tylko na grubym papierze żółtawoszarym z Łodzi, w arkuszach po 100 szt. bez liczb rozrachunkowych i numeru walca.

Nakład 2-gi tych znaczków zamówiony 8.II.1946 w ilości 5,000.000 wydrukowano w czasie od 1 - 9.IV.1946 jednym walcem w arkuszach po 100 sztuk z liczbami rozrachunkowymi i Nr. walca pod 91 zn. / N.2.W.1/ Znaczki tego drugiego nakładu mają barwę niebieską jaśniejszą i występują na dwóch papierach a/ grubym żółtawoszarym oraz b/. cienszym białym z jasnym gumowaniem.

Seria "Warszawa zburzona"

Z serii tej ukończono dotychczas druk znaczków po 1,50, 3,50, 6 i 8 zł. Zestawienie druków poszczególnymi walcami przedstawia się następująco :

Wartość	Walec	Czas druku	Otrzymano: arkuszy	sztuk
1,50 zł	I	22.IX.-2.X.1945	47.143	2,357.150
""	II.	4 - 26.X.1945	42 586	2,129.300
""	III.	27.X. - 6.XI.1945	49.861	2,493.050
""	IV.	14 - 19.XII.1945	27.637	1,381,850
""	V.	18 - 19.I.1946	5.900	295.000
""	VI.	21 - 28.I.1946	40.021	2,001.050
""	VII.	nieprzyjęty do druku		
""	VIII.	31.I. - 11.II.1946	43.486	2,174.300
""	IX.	25.II - 1.III.1946	40.052	2,002.600

Arkusze pochądzące z druku walcami I - IX. nie posiadają liczb rozrachunkowych ani ~~zxt~~ oznaczonego walca pod 46 zn. arkusza. Natomiast arkusze drukowane dalszymi walcami X - XI posiadają na lewym marginesie liczby rozrachunkowe a pod 46 znaczkiem oznaczony walec drukarski / W.X./

1,50	X.	19 - 22.III.1946	25.718	1,285.900
""	XI.	15 - 19.III.1946	48.195	2,409.750
""	XII.	22 - 29.III.1946	32.059	1,602.950
Suma :			402.658	20,132.900

---

3 zł	I.	5.X. - 7.XI.1945	55.140	2,757.000
"	II.	10 - 20.XII.1945	51.687	2,584.350
"	III.	8 - 14.I.1946	45.729	2,286.450
"	IV.	23 - 29.I.1946	43.618	2,180.900
"	V.	11 - 19.II.1946	57.573	2,878.650
"	VI.	20 - 26.II.1946	47.592	2,379.600

Arkusze drukowane walcami I - VI nie posiadają liczb rozrachunkowych ani oznaczonego Nr. walca. Oznaczenia te występują dopiero na arkuszach drukowanych od walca VII. / W.VII./

3 zł	VII.	1 -11.III.1946	59.636	2,981.900
"	VIII.	7.-13.III.1946	38.041	1,902.050
"	IX.	13 - 19.III.1946	42.442	2,122.100
"	X.	14 - 19.III.1946	33.213	1,660.650
"	XI.	21 - 28.III.1946	28.911	1,445.550
"	XII.	21 - 28.III.1946	28.910	1,445.500
"	XIII.	28.III - 5.IV.1946	37.273	1,863.650
"	XIV.	29.IV.1946 nieprzyjęty		
"	XV.	17 - 29.IV.1946	47.182	2,359.100

Nakład znaczków po 3 zł dotychczas nieukończony.

Druk nakładu znaczków po 3,50 zł. ukończono 7.I.1946. Wszystkie arkusze bez liczb rozrachunkowych i Nr. walców.

3,50 zł	I.	18-19/X, 8-24.XI.1945	42.462	2,123.100
"	II.	20.XII.1945 nieprzyjęty		
"	III.	2 - 7.I. 1946	44.00	2,200.000
		Suma :	86.462	4,323.100

---

6 zł	I.	27.XII.1945 - 2.I.1946	52.188	2,609.400
"	II.	8 - 17.I.1946	48.528	2,426.400
"	III.	29.I.1946 nieprzyjęty		
"	IV.	30.I. - 9.II.1946	51.366	2,568.300
"	V.	29.III.-2.IV.1946	7.805	390.250
"	VI.	4 - 11.IV.1946	47.150	2,357.500
"	VII.	15 - 19.IV.1946	42.638	2,131.900
		Suma :	249.675	12,483.750

Arkusze drukowane walcami I-IV bez liczb rozrachunkowych i Nr. walców, mają je dopiero od walca V-tego, który jest zanumerowany jako walec III w miejsce nieprzyjętego. A zatem numery walców na arkuszach są tylko II III,IV, i VII.

Wartość	Walec	Czas druku	Otrzymano: arkuszy	sztuk
8 zł	I	20.XII.1945 - 2.I.1946	40.155	2,007.750
"	II.	9.IV.1946 - 16.IV.1946	45.616	2,280.800
		Suma:	85.771	4,288.550

Arkusze z walca I bez, a z drugiego z liczbami rozrachunkowymi i Nr. walca / W.II./ Druk ukończony.

10 zł	I.	3 - 5.I.1946	41.964	2,098.200
"	II.	22.I.1946 nieprzyjęty		
"	III.	6-13.III.1946	39.407	1,970.350

Druk nieukończony.

Znaczki tej serii drukowane od marca br. występują na : a/ papierze grubym żółtawoszarym i b/ cienkim białym o jasnej gumie. Dotyczy to znaczków po 1,50 zł, 3 zł i 6 zł.

Znaczki lotnicze

Druk znaczków lotniczych zamówiono rozp. z 8.I.1946 Nr. AG. 21.w ilości po 4,000.000 każdej wartości. Dotychczas ukończono druk znaczków po 20 i 30 zł wykonanych każda wartość tylko jednym walcem. Arkusze znaczków lotniczych po 20 zł są bez liczb rozrachunkowych i Nr. walca, natomiast po 30 zł posiadają już liczby rozrachunkowe i Nr. walca /W.I./ pod 91 zn. ark.

Znaczki po 20 zł drukowano jednym walcem w dniach od 12 - 21.II. 1946 4,542.100 sztuk ząbk. odesłanych do Składnicy Głównej i 10.000 sztuk dla Muzeum P. i T.

W dniu 15. i 24.I. 1946 wykonano tym walcem próby barw dla wszystkich wartości znaczków lotniczych. Próby te były : 20/5 zł - stalowy, 20/10 zł fioletowy, 20/15 zł niebieski, 20/20 zł czerwonobrunatny, 20/25 zł zielony i 20/30 zł pomarańczowy, wszystkie w różnych odcieniach. z 67 arkuszy tych prób wysłano do aprobaty do Ministerstwa 12 arkuszy oraz 20 ark do Muzeum, resztę nieudałych spalono.

Nakład znaczków po 30 zł wydrukowano w czasie od 21.II. - 4.III 1946 w ilości 4,754.300 sztuk ząbkowanych odesłanych do Składnicy Głównej i 10.000 szt. dla Muzeum P. i T. obecnie w druku jest znaczek po 10 zł.

Znaczki urzędowe.

Znaczki na przesyłki urzędowe zwykłe. Pierwszy nakład tych znaczków wydrukowany w czasie od 28.V.1945 - 9.VI.1945 wyniósł 9,906.800 sztuk. Drugi nakład zamówiony 18.IX.1945 w ilości 10,000.000 szt. był wydrukowany w czasie od 24.XI. - 7.XII.1945 tym samym walcem co i nakład pierwszy, w ilości 10,674.400 sztuk. Trzeci nakład zamówiony 27.III. 1946 w ilości 20,000.000 jest obecnie w druku. Dotychczas wydrukowano z niego walcem I - 39.309 ark. walcem II - 36.767 ark. nieząbkowanych, z czego dopiero odpadnie makulatura z ząbkowania.

arkusze pierwszego i drugiego nakładu nie mają oznaczonych walców, dopiero nakład trzeci ma pod 91 zn. arkusza sprzedażnego oznaczenie nakładu i walca / N.3.W.I./. Arkusze drukarskie obejmują po dwa arkusze sprzedażne po 100 szt. a zatem po 200 sztuk. Poszczególne nakłady różnią się odcieniem zasadniczej barwy.

Również zamówiono rozp. z 27.III.1946 trzeci nakład znaczków na przesyłki polecone w ilości 10.000.000 sztuk.

Znaczki okolicznościowe.

W dniu 30.III został wprowadzony do obiegu znaczek okolicznościowy z dopłatą, na podstawie rozp. z dnia 28.III.1946. Znaczek ten posiada u góry napis " PAMIĘCI WALK W HISZPANII BRYGADY / POLSKIEJ IM. JAROSŁAWA DĄBROWSKIEGO " w dwóch wierszach, na prawo odznakę brygad międzynarodowych otoczoną polskim i hiszpańskim sztandarem oraz napisami " ZA WOLNOŚĆ WASZĄ I NASZĄ / POR VUESTRA LIBERTAD Y LA NUESTRA ". Niżej grupę walczących żołnierzy, u dołu na lewo wartość " 3 + 5 zł ", a na prawo " POLSKA ". Wykonany jest rotograwurą w arkuszach po 50 /5x10/ sztuk, z liczbami rozrachunkowymi i Nr. walca pod 46 znaczkiem, w Drukarni Narodowej w Krakowie w dniu 11.III.1946 według projektu M.Wątorskiego na pap. żółtawoszarym z Łodzi.

Pierwsze próby wykonano 16.II.1945 w barwach karminowej do ceglastej do aprobaty Ministerstwa. Ministerstwo aprobowało barwę ceglastą. Do druku wydano ogółem 3.435 arkuszy z czego otrzymano 3.340 ark. dobrych ząbkowanych oraz 75 ark. makulatury, przeznaczonej do spalenia. Do Składnicy odesłano 3.140 ark. ząbkowanych t.j. 157.000 sztuk, nadto dla Muzeum 200 ark. / 10.000 szt./ ząbkowanych oraz 20 ark. prób i nieząbkowanych / 1000 szt./

Na mocy rozporządzenia z 6.IV.1946 wprowadzono do obiegu w dniu 19.IV.1946 okolicznościowy znaczek wartości 3 + 2 zł wydany z okazji 600-lecia miasta Bydgoszczy. Znaczek ten posiada : u góry wartość 3 + 2 zł i " POLSKA ", niżej fragment starego miasta Bydgoszczy nad rzeką, z widokiem fary i spichrza oraz baszty z datą " 1346" założenia na chorągiewce, u dołu w dwu wierszach " 600-LECIE / M. BYDGOSZCZY". Projekt kreskowy nieznanego autora przerobiony na rysunek półtonowy do rotograwurowej reprodukcji przez N.Dawskiego pracownika Ministerstwa. Wykonany rotograwurą w Druk. Narod. w Krakowie, w dniu 12.IV.1946, w arkuszach po 50 / 10 x 5/ znaczków z liczbami rozrachunkowymi i Nr. walca pod 41 znaczkiem, na papierze grubym żółtawoszarym, gumowanym przed drukiem z Łodzi. Nakład wynosił 104.000 ząbkowanych oraz dla Muzeum P i T. 10.000 szt. ząbkowanych i 1000 szt. prób oraz nieząbkowanych. Próby wykonano 16.III.1946 w różnych odcieniach barw żółtej, czerwonobrunatnej, brunatnej, zielonej i niebieskiej celem przedstawienia do aprobaty Ministerstwa.

Na mocy rozporządzenia z 9.IV.1946 wprowadzono do obiegu znaczek z dopłatą na rzecz Towarzystwa Opieki nad Majdankiem, upamiętniający obóz śmierci w Majdanku. Rysunek znaczka posiada : u góry wartość 3 + 5 zł, niżej symboliczną postać śmierci w mundurze SS-mana, siejącą trujący cyklon na łaźnie i komory gazowe, pod nią trzywierszowy napis " MAJDANEK /OBÓZ ŚMIERCI / 1941 - 1944" , u dołu " POLSKA ". Wykonany 2.IV.1946 rotograwurą w Druk. Narod. w Krakowie według projektu J. Wilczyka, w arkuszach po 50 / 10 x 5/ sztuk, z liczbami rozrachunkowymi i Nr. walca pod 41 zn., na papierze cienkim, białym, gumowanym przed drukiem z Łodzi.

Ząbk. lin. $10^{3}/4$. Nakład wynosił 200.000 sztuk oraz osobno dla Muzeum P i T. 10.000 szt. ząbkowanych i 1000 szt. nieząbkowanych i prób druku. Próby te robione tylko w odcieniach ciemnozielonych, zatwierdzona barwa ciemnozielona.

Pierwsze projekty znaczków Majdanka wykonał jeszcze w 1945 r. inż. J. Ogórkiewicz w rysunkach kreskowych. Obejmowały one trzy wartości: 1 zł – więzień pod kolczastymi drutami obozu, 2 zł – ogólny widok Majdanka, i 3 zł – matka z córką obok pieca krematorium. Projekty miały u góry napis " POCZTA POLSKA " niżej rysunek a po jego bokach wartość w dwu wierszach. U dołu były napisy : na 1 zł – 2 zł " LUBLIN – MAJDANEK " a na 3 zł – w dwu wierszach " LUBLIN – MAJDANEK / KREMATORIUM " . Próby z tych projektów wykonano 6.VI.1945 razem z próbami znaczków Gdańskich w 9 barwach z odcieniami. Projekty te ze względu na rysunek kreskowy nie zostały zaakceptowane.

W dniu 2.V. doszedł do obiegu ciemnobrunatny znaczek śląski wartości 3 + 7 zł. Rysunek znaczka tego posiada : u góry napis " POLSKA " pod nim w środku na tarczy herbowej orzeł. Po lewej stronie tarczy data " 1919 / 1921 " pod nią powstaniec śląski, po prawej zaś data 1939 / / 1945 a pod nią żołnierz polski na tle kopalni węgla. Niżej w lewym narożu wartość 3 + 7 ZŁ a u dołu " Orzeł PIASTOWSKI z XIV w. NA ZAMKU w CIESZYNIE". Znaczek ten wykonany rotograwurą 26.IV. 1946 w Druk. Narod. w Krakowie, według projektu M.Wątorskiego w arkuszach po 50 sztuk / 10 x 5 /. na papierze żółtawoszarym grubym z Łodzi. Nakład 317.300 szt., osobno dla Muzeum 10.000 ząbkowanych oraz 500 prób i 500 nieząbkowanych.

Dnia 9.V.1946 dostał się do obiegu znaczek symbolizujący oswobodzicielską rolę żołnierza polskiego. Posiada on u góry na ciemnym tle napis " POLSKA " niżej po lewej stronie wschodzące słońce a po prawej żołnierza polskiego i radzieckiego w ataku na bagnety, u dołu na lewo wartość 3 ZŁ, na prawo w dwu wierszach daty " 9.V.1945 / 9.V.1946 ". Wykonany rotograwurą w Drukarni Narodowej w Krakowie według projektu Seweryna Jasinskiego na papierze żółtawoszarym, grubym, gumowanym przed drukiem z Łodzi, ząbkowany linjowo $10^{3}/4$ i 11. Arkusze po 100 znaczków. Nakład 8,000.000 sztuk.

2/. Komunikaty Zarządu Towarzystwa :

A/. W pierwszej połowie czerwca ukaże się czwarte wydanie katalogu znaczków pocztowych Polski demokratycznej, opracowane przez Prof. Stanisława Miksteina dla Polskiego Towarzystwa Filatelistycznego w Krakowie. Ograniczona ilość egzemplarzy będzie do nabycia tylko dla członków POlskiego Towarzystwa Filatelistycznego. Uwzględnione będą wszystkie znaczki aż do końca maja 1946 wraz z odmianami i nakładami. Cena egzemplarza 40 zł plus 12 zł kosztów przesyłki. Na prowincję wysyłane będą katalogi na podstawie zamówienia po potrąceniu należności w kwocie 52 zł z konta dotyczącego Członka, względnie po nadesłaniu należności w znaczkach pocztowych obiegowych równocześnie z zamówieniem do Sekretariatu Pol.T-wa.Fil. Kraków, Urząd Wojewódzki, Basztowa 22, pokój Nr. 117. – Sekretariat wysyła również na żądanie biuletyny tegoroczne od Nr. 1 w cenie po 10 zł za egzemplarz, oraz egzemplarze statutu w cenie 15 zł.

– / –

B/. Nowi Członkowie Towarzystwa :

Ob. Kozłkiewicz Jerzy, Wałbrzych, ul. Zamkowa 4, Zamek
" Sitkowski Andrzej, Łódź -9, Żeglarska 5 m 1
" Dziurzycki Lesław, Domaniec, poczta Ingramowice przez Wrocław 2 / amb.267 /.
" Dr. Taube Walery, Wrocław, Potockiego 45
" Dr. Lorie - Lubicki Andrzej, Wrocław, Żeromskiego 39/6
" Inż. Kurpiela Augustyn, Zabrze, ul. Ks. Pośpiecha Nr. 7/1
" Tyminski Kazimierz, Kraków, Zacisze 14,II p.
" Prof. Trybalski Leon, Przeworsk, Wałowa 116
" Drużonski Stanisław, Łancut, Grunwaldzka 36
" Jarzębinski Adam, Toruń, Kasprowicza 5, I p.
" Nowy Tadeusz, Wrocław, Schwenkfeld 10/I p.
" Piotrasz Jan, Wrocław, Schwenkfeld 10. I p.
" Mgr. Jakubiec Ignacy, Wrocław, Rynek Gł. 8, I p. Notariusz
" Inż. Prelicz Leon, Wrocław, Paulinów 14
" Poltz Adam, Wrocław, Reytana 3 m 1

C/. We Wrocławiu wpowstała Sekcja Polskiego Towarzystwa Filatelistycznego. Na zebraniu organizacyjnym powołano do życia zarząd w osobach : Dr. Tadeusz Sikora, przewodniczący, Ob. Adam Poltz sekretarz, Mgr. Ignacy Jakubiec, skarbnik. Adres Sekcji : Dr. Tadeusz Sikora, Notariusz, Wrocław, Rynek Główny 8 I.p.